

Avtor navaja več načinov, točnega odgovora pa ni mogoče dati. Gotovo je le to, da so takratni ljudje znali jamo razsvetliti in so bili tudi sposobni ogenj takoj spet zanetiti, če je v jami nenadoma ugasnil.

Od konca moustériena dalje se nahaja v kulturnih plasteh mnogo kosov raznobarnih kamenin. Na nekaterih se poznajo sledovi strganja. Iz njih so dobivali barvni prah, ki so ga nato preparirali z mastjo. Nastalo je nekakšno testo, ki so ga nanašali na steno s prsti ali s čopičem iz lesa, perja ali dlake. Mogoče je pa še drug način barvanja, toda le s finim prahom. S pihanjem so nanašali prah na steno in tako ustvarili negativne slike rok, ki so le obrobljene z različnimi barvami. Ker so to tehniko uporabljali tudi pri drugih slikah, včasih zelo precizno izdelanih, misli avtor, da so za pihanje morali imeti cev (trs, kost itd.). Pristavlja pa, da o tej tehniki ne vemo mnogo.

Že od 49. strani naprej sledi slikovni dokumentarni material, razdeljen po posameznih jamah in abrijih. Kot posebno skupino objavlja na prvem mestu »Sest velikanov«, Altamira, Font de Gaume, Les Combarelles, Lascaux, Les Trois Frères in Niaux. Sledijo francoska najdišča, urejena po pokrajinah, dalje španska in končno obe italijanski. Vsako jamo spremlja tekst z geografskimi podatki, kulturnimi pojasnili in pri večjih tudi kratek historiat. V pripadajočih napisih pod slikami je povsod označena tudi velikost naslikanih predmetov. Od slik je približno polovica črno-belih rekonstrukcij, polovica pa fotografij. Večkrat je isti predmet podan na oba načina, kar je zelo poučno. Barvnih reprodukcij na žalost ni mnogo, so pa zelo lepe.

Na koncu knjige je še poskus kronološke klasifikacije. Tabelarično je prikazano za vsako jamo, katerim kulturnim stopnjam pripadajo njene stenske slikarije.

V seznamu literature je navedenih preko sto temeljnih del in je za nas nekoliko porazna ugotovitev, da razen nekaj izjem teh del sploh nimamo.

M. Brodar

Convegno Internazionale di paleontologia in occasione del 1° Centenario della scoperta delle palafitte preistoriche.

Od 29. do 31. avgusta 1954 je bil v Varese mednarodni kongres predzgodovinarjev v zvezi s prvo stoletnico začetka raziskavanj predzgodovinskih kolišč v Italiji. Kongres so organizirali: Zavod za varstvo antičnih spomenikov Lombardije, Muzej v Varese, predstavniki arheoloških inštitutov milanske univerze, mestna občina v Varese in turistični urad v Varese, ki je velik del kongresa tudi financiral in dal na razpolago vsa prevozna sredstva ter hotele. Od udeležencev kongresa so bili najmočnejše zastopani domači italijanski strokovnjaki s Pio Lavioso-Zambotti, Carlom Maviglio, Raffaelom Battaglio, Mariom Bertolone, Pierom Barocellijem i. dr. Zelo močna je bila tudi ekipa švicarskih predzgodovinarjev s Karлом Keller-Tarnuzzerjem, Emilom Vogtom, Marcom R. Sauterom, R. Laur-Belartom, Maxom Weltenom, Wernerjem Lüdigem, Speckom i. dr. Angleži, Francozi, Nemci, Jugoslovani in Danci so pa imeli le po enega, dva, največ tri predstavnike, med katerimi so bili Gordon Childe, Oscar Paret, Joachim Werner i. dr.

Skupno je bilo najavljenih 27 predavanj, ki so vsa obravnavala razna vprašanja kolišč, tako da je ves kongres imel značaj poglobitve problematike in raznih momentov s področja naselbin na koliščih. Ker so skoraj vsa predavanja bila spremljana tudi s projekcijskimi slikami, je bilo mogoče še bolj detajlno spremljati včasih tudi čisto specialna vprašanja. Vsa predavanja je pa vsebinsko mogoče razdeliti v pet skupin.

V prvo skupino moramo šteti predavanja, katerih predavatelji so se prvenstveno omejili v glavnem na poročila o najnovejših raziskavanjih novih kolišč ter o problemih, ki se sučejo okoli teh. To so bila kolišča na otoku Virginia na jezeru Varese (Bertolone, Maviglia), dalje kolišča, odkrita na Piavi (Battaglia), kolišča na jezeru Lagozza (Cornaggia Castiglioni), kolišča v kotlini Verone (Zorzi) in druga podobna najdišča. Posamezni predavatelji so poročali tudi le o posameznih objektih (Volta, Ornella Acanfora in dr.). Splošne problematike, nastale ob novih raziskavanjih kolišč, so se dotaknili tudi posamezni

tuji arheologi. Tako se je Korošec dotaknil problematike kolišč na Ljubljanskem barju. Vsa ta predavanja so pa imela značaj bolj obvestila o novo odkritih postojankah ter o novih momentih, ki nam pomagajo tolmačiti problematiko kolišč in njih kultur, ali pa vsaj zastavljajo novo problematiko. V isto skupino je mogoče prišteti še nekaj predavanj in predavateljev, ki so se dotaknili splošne slike raziskavanj v posameznih deželah, kakor n. pr. R. Laur-Belart, ki je podal pregled raziskavanj kolišč v Švici.

Druga skupina predavateljev je obravnavala bolj splošne probleme v okviru kulture na koliščih. Predavanja so včasih imela značaj poročil bolj splošnega značaja, kakor je bilo n. pr. predavanje »Kolekcija s kolišč v Museo Preistorico Romano« (Barocelli). Nekateri predavatelji so se pa dotaknili vprašanja odnosa med kulturo naseljencev na koliščih do drugih kulturnih skupin, kakor so bila predavanja »Pokopi v cistah in koliščarska civilizacija v dolini Rone« (Marc R. Sauter), dalje »Stratigrafija pirenejskega neolitika in odnos do alpskih neolitičnih kolišč« (Louis-René Nougrier), »Poljedelske neolitične kolonije na močvirnem zemljišču« (W. Guyan), »Predstave kolišč v Val Camonica« (Keller Tarnuzzer) itd.

Tretja skupina predavateljev se je dotaknila sintetične slike, ki nam jo nudijo današnja kolišča. Med temi sta bila tudi Pia Laviosa Zambotti, ki je skušala dati sliko kolišč in kulture v zgodovinski luči, in pa Gordon Childe, ki je podal zgodovinski pomen kolišč kot podobo nekdanjega življenja človeka v neolitiku.

Posebno skupino je predstavljalo nekoliko predavateljev, ki so se dotaknili problema kolišč z gledišča prirodoslovnih znanosti, predvsem paleobotanike. Tako je Hans Helbaek poročal o paleobotaničnih raziskavanjih na koliščih in o rezultatih, do katerih je ob tem prišel. Max Welten je pa podal sliko, kaj nam more nuditi palynologija pri raziskavanju predzgodovinskih kolišč ter o rezultatih in raznih momentih, s katerimi je mogoče nekatere čisto arheološke hipoteze sprejeti ali pa ovreči. Vittoria Pasa Durante je pa dala pregled pelodne analize v holocenskih plasteh otoka Virginia na jezeru Varese, kjer so raziskavali kolišča.

Vsa ta predavanja so se pa le v manjši meri dotikala vprašanja, ki danes skoraj najbolj zanima predzgodovinarje, kateri se bavijo s problemom kolišč. Predvsem je tu pomembno vprašanje, kaj danes razumemo pod nazivom kolišč. Imenovani predavatelji so se v glavnem omejili le na posamezne detajle v tem problemu, ali so se pa nagibali k stališču, po katerem se naselbine na koliščih ne glede na mesto, kjer so, med seboj ne razlikujejo. Nekaj predavateljev se je pa dotaknilo tudi tega nadvse zanimivega vprašanja, ki je izzvalo tudi najživahnejše diskusije. Med ostalim je predavatelj Oscar Paret zanikal v splošnem obstoj kolišč. Emil Vogt in nekateri drugi švicarski predzgodovinarji so pa v svojih izvajanjih razlikovali nekoliko momentov pri tem zanimivem vprašanju. Kakor je pa videti, problem obstoja ali neobstoja kolišč še zdaleč ni jasen, niti raztolmačen. Mogoče bodo posamezne naravoslovne vede prinesle več jasnosti v to vprašanje, kar je na koncu skušal dokazati tudi Werner Lüdi v svojem predavanju, ki je s čisto naravoslovnega gledišča dokazoval obstoj nekaterih kolišč v Švici.

Josip Korošec

Joachim Werner, Waage und Geld in der Merowingerzeit. (Sitzungsberichte der Bayerischen Akademie der Wissenschaften, Philosophisch-historische Klasse, Jahrgang 1954, Heft 1, München 1954), 40 str., 7 slik in 2 karti v tekstu ter 2 tabli.

Bavarska akademija znanosti je v vrsti svojih publikacij izdala kot prvi zvezek v letu 1954 razpravo Joachima Wernera, ki obravnava tako arheološko kot zgodovinsko pomembno vprašanje razvoja denarja in razvoja tehtnice za tehtanje denarja v merovinskih periodi.

Avtor nam v kratkih potezah podaja zgodovinsko sliko propadanja rimskega denarstva, ki v raznih krajih pada v razna obdobja. Prvenstveno je izginil iz prometa bakreni denar, medtem ko so zlati in srebrni denar kovali tudi še dalje. Vendar pa tudi ta ne povsod. Tako nimamo na desni strani Rena dandanes nikakršnih dokazov o obstoju kovnic. Na levi strani Rena so pa